O93, f. 14vb; V630, f. 37vb; N442, f. 36va; I83, f. 78rb; VD38, f. 70va; SG670, p. 140; P9629, f. 12r; Bcan4, f. 65v; E97, f. 40va; P102; BII13, f. 65va; S105, f. 56r

[a]INCIPIT[b] [c] EPISTOLA DECRETALIS ZEPHERINI[d]

---

5 a *In P9629 sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet* | b *am Rande* DECRETA ZEPHERINI *korr. aus* DECRETA ZEPHIRINI *P9629* | c *Überschrift*] EPISTOLA ZEPHYRINI PAPAE UT OPPRESSI AD SEDEM APOSTOLICAM APPELLENT *SG670;* CAP. XIII Decreta zepherini papę de episcopali accusatione ut non minus quam a LXXIIbus testibus idoneis comprobetur et ut accusatus XIIcim iudices coepiscopos eligat qui causam suam audiant et discutiant et si eiectus a sede aut propriis rebus et facultatibus privatus fuerit restituantur ei omnia et sedes et facultates et sic postea canonice vocetur *E97;* Incipiunt decreta Zepherini papae *P102;*

] **Coll. Ans. ded. 1. II, 123** (**13–19** Divinae … doceamus); **2. III,59** (**13–19** Divinae … doceamus); **3. III,142** (**34–45** Patriarchae … praecepit); **4. I,54** (**34–45** Patriarchae … LXXII); **5. I,78** (**34–45** Patriarchae … LXXII); **6. III,49** (**55–61** Detractores … dispereat); **7. III,94** (**55–61** Detractores … dispereat); **8. III,191** (**66–68** Neque … teneatur); **9. III,185** (**68–69** Absens … leges); **10. III,126** (**88–96** Duodecim … discernatur); **11. I,32** (**138–147** De … damnare); **12. I,33** (**151–155** Episcopi … religionis)

Ps.-Remedius 1. c. 40 (**34–105** Patriarchae … fulciatur)

Burchard 1. I, 154 (**34–45** Patriarchae … praecepit)

Sentenzen 1. c. 84 (**34–45** Patriarchae … LXXII); **2. c. 66** (**59–69** summorum … leges); **3. c. 97** (**88–105** Duodecim … fulciatur); **4. c. 3** (**105–125** Ad … caelis)

Anselm v. Lucca 1. III,66 (**34–45** Patriarchae … LXXII); **2. III,35** (**55–61** Detractores … dispereat); **3. III,58** (**59–69** summorum … leges); **4. Anselm v. Lucca II,37** (**80–105** Nullum … fulciatur); **5. III,41** (**88–105** Duodecim … fulciatur); **6. II,6** (**105–125** Ad … caelis)

Bonizo 1. IV,57 (**34–125** Patriarchae … reliqua); **2. III,60** (**34–45** primates … praecepit)

Coll. trip. 1. A 13,1 (**34–102** primates … terminetur)

Ivo, Decr. 1. V,245 (**34–102** Patriarchae … terminetur)

Ivo, Pan. 1. IV,135 (**34–43** Patriarchae … fuerunt); **2. II,105** (**132–134** Sexaginta … censuerunt)

Polycarpus 1. IV,4,2 (**13–19** Divinae … doceamus); **2. I,6,6** (**34–42** Patriarchae … testes); **3. V,5,2** (**34–45** Patriarchae … LXXII); **4. V,1,12** (**59–69** summorum … leges); **5. V,5,3** (**88–105** Duodecim … fulciatur); **6. III,20,10** (**126–134** Privilegia … censuerunt)

Slg. in drei Büchern 1. II,34,1 (**19-22** Sicut ... iniquitas); **2. I,13,4** (**34-42** Patriarche ... testes); **3. II,33,3** (**34-45** Patriarchae ... LXXII); **4. II,33,6** (**88-105** Duodecim ... fulciatur)

Gratian 1. D. XXXVIII, c. 8 (**19–22** Sicut … iniquitas); **2. C. III, q. 4, c. 10** (**55–57** Detractores … testimonio); **3. C. II, q. 7, c. 11** (**59–60** summorum … impetatur); **4. III, q. 8, c. 1** (**68–102** Absens … terminetur, *Textarrangement*: 73-102 Accusatores ... terminetur; 2. 68f. Absens ... leges); **5. C. V, q. 4, c. 2** (**88–105** Duodecim … fulciatur); **6. C. II, q. 6, c. 8** (**105–114** Ad … suum); **7. D. XVI, c. 2** (**132–134** Sexaginta … censuerunt)

<N442, f. 36vb> PAPAE DE CAUSIS INFRA INSERTIS[e].

Bcan4: I

P102; BII13: I Quod episcoporum sit inlicita prohibere et sequenda docere

<VD38, f. 71ra> [H. 1] Zepherinus[f] [g] Romanae urbis archiepiscopus omnibus per Siciliam[h] constitutis episcopis[i] in domino salutem.

Divinae circa nos gratiae memores esse <V630, f. 38ra> debemus, <I83, f. 78va> qui[j] nos per dignationis suae misericordiam <SG670, p. 140b> ob hoc ad fastigium[k] [l] sacerdotale provexit[m] [n], ut mandatis ipsius inhaerentes[o] [p] et in quadam sacerdotum eius speculatione[q] constituti prohibeamus illicita[r] et sequenda doceamus. Sicut[s] stellas caeli non exstinguit[t] nox, sic[u] mentes fidelium[v] inhaerentes[w] [x] firmamento[y] sanctae scripturae non obscurat mundana iniquitas. Idcirco meditari vos[z] oportet[a] scripturas[b] et praecepta divina, quae in scripturis continentur, diligenter attendere, ne transgressores legis[c] dei, sed impletores appareatis.

V630: De accusatis episcopis et de LXXII testibus regulariter examinatos

---

BII13; Überschrift fehlt S105 | d ZEFERENI *O93;* ZEPHIRINI *VD38;* ZEPHERINI *korr. aus* ZEPHIRINI *P9629*
7 e INFERTIS *V630* **11** f *am Rande drei Punkte N442* | g Zeferinus *O93;* ZEPPHERINUS *V630;* Zeppherinus *P9629;* ZEPHYRINUS *SG670* **12** h siliciam *SG670; S105* **13** i episcopis *fehlt I83*; VD38, *SG670; Bcan4; P102; BII13; S105* **15** j quae *V630; I83; VD38, SG670; S105;* qui *korr. aus* quę *Bcan4* **17** k *am Rande* ad sumitatem *VD38* | l fastigium *korr. aus* fastagium *V630* | m *interlinear* deduxit *VD38* | n pervexit *I83; Bcan4* **18** o *interlinear* sociati *VD38* | p adherentes *E97* **19** q *am Rande* visione aspectu *VD38* **20** r *am Rande* peccata quę facere non licet *VD38* | s *am Rande* Nota *V630* **21** t extingit *P9629* | u si *Bcan4* | v infidelium *BII13* | w *interlinear* sociati *VD38* | x adherentes *E97* **22** y *interlinear* firmitatis *VD38* **23** z vos *fehlt SG670* | a oportet] oportet et *V630* | b scriptura *O93;* scripturam *V630; I83*; *Bcan4; E97; S105; scripturarum P9629 ; I83; scripturam korr. aus scriptaram SG670* **25** c legis *korr. aus* legi *P9629*

---

1. Zepherinus-Brief,14–20 Divinae…doceamus] init. ep. Hilar. ep. ad Acacium (H. no. 76). Cf. Fab. 25, Marcelli 1, Pelag. II. pp. ep. 3. **20–23** Sicut…iniquitas] Prosp. Aquit. s. 120.

---

1. Zepherinus-Brief,22 sanctae] sacrae DG_1

VD38; BII13: Item de eadem re zepherinus in prima epistola ita ait

Bcan4: II

P102 BII13: II Qualiter accusatus episcopus discutiendus sit aput patriarchas vel primates et quot[d] testibus convinci debeat

S105: Nullum episcopum leviter damnandum

[H. 2] Patriarchae[e] vero vel primates accusatum discutientes episcopum non ante sententiam proferant finitivam[f] [g], quam apostolica fulti auctoritate[h] <BII13, f. 65vb> aut reum[i] seipse confiteatur[j] <S105, f. 56r> aut

BII13: qualiter convinci debeant episcopi quod non minus quam septuaginta III dicentur testibus

per innocentes et[k] regulariter examinatos[l] convincatur testes, qui minori[m] non sint numero, quam illi[n] discipuli fuerunt, quos dominus ad[o] [p] adiumentum apostolorum[q] eligere <VD38, f. 71rb> <SG670, p. 141a> praecepit, id est LXXII[r].

O93: detractores episcoporum

P9629: Episcopos nonnisi ab apostolica sede damnandos

N442: De detractoribus episcoporum

I83: De detractionibus episcoporum

Bcan4: III De detractionibus episcoporum et quod detractor episcopum accusare non potest

P102; BII13: III Qui sint submovendi ab accusatione vel

---

33 d quod *P102* **35** e *am Rande drei Punkte N442; am Rande* Nota *E97* **37** f *interlinear* finem habentem *VD38* | g finitimam *korr. aus* finitivam *V630* | h auctoritatem *P102* **38** i reum *korr. aus* rerum *BII13* | j confiteatur *korr. aus* confiteantur *P102* **42** k aut *VD38; P102; BII13* | l *interlinear* inquisitos *VD38* **43** m minores *SG670; S105* | n illi] illi septuaginta duo *I83; Bcan4* **44** o ad *fehlt S105* | p ad adiumentum *korr. aus* adiumentum *V630; SG670* **45** q apostorum *S105* **46** r LXXIII *I83*

35–43 Patriarchae…testes] c. 1. (bis) Angilr. aut Ben. I. 308. II. 398. III. 170. (interpr. c. 1. C. Th. IX. 40). Fel. I. pp. 4, Iul. 12. **43–46** qui… LXXII] conc. II. Rom. sub Silv. c. 3. (Mansi 2, 623). Cf. excerpt. Silv. 2.

---

35 vero] *fehlt* AL_1; BS_1; IP_1; PG_2; $3L_3$ **37** finitivam] finitam PG_2; profinita $3L_3$ | apostolica] apostolica fuerint $74T_1$; AL_1; IP_1; PG_2; $3L_3$ fulti] fultus DB_1 **38–97** aut…discernatur] Et paulo post BS_1 **38** reum] per PG_2; $3L_3$ | reum…seipse] se ipse reum PG_1; se ipse reus $3L_2$ **43** qui] Qui nimirum testes $74T_1$; AL_1; IP_1; PG_2; $3L_3$ | minori] minores RC_1; DB_1; BS_2 **44** fuerunt] *fehlt* RC_1 | ad] *fehlt* RC_1 **45–46** eligere…praecepit] elegit $74T_1$; AL_1; IP_1; PG_2; $3L_3$

testimonio episcoporum

S105: Detractores accusare non posse

[H. 3] Detractores[s] quoque, qui[t] divina auctoritate eradicandi[u] [v] sunt, et auctores[w] inimicorum ab episcopali submovemus[x] accusatione vel testimonio,

P9629: Detractores episcoporum

nec[y] <E97, f. 40vb> summorum quispiam[z] <I83, f. 78vb> minorum accusationibus impetatur[a] aut dispereat[b].

Bcan4: IIII

P102; BII13: IIII Ut in re dubia certa non iudicetur sententia neque absens aliquis[c] iudicetur

S105: ne absens iudicetur

[H. 4] Neque in re[d] dubia certa iudicetur[e] sententia[f], nec ullum[g] iudicium nisi ordinabiliter[h] habitum[i] teneatur. Absens[j] vero nemo iudicetur, quia et divinae et humanae hoc prohibent leges.

Bcan4: V

P102; BII13: V De accusatoribus episcoporum et ut sententia non suo iudice dicta nullum eorum constringat

---

56 s *am Rande drei Punkte N442* | t qui *fehlt VD38* **57** u *interlinear* destruendi *VD38* | v erandicandi *P9629* | w fautores *N442* **58** x *interlinear* repellimus *VD38* **60** y *am Rande* z *V630* z quispiam] quispiam nec *SG670; S105* **61** a impediatur *VD38; BII13;* impetatur korr. aus imperatur SG670; impediatur korr. aus impetatur Bcan4; impediatur korr. aus ipediatur P102 **62** b disperat *O93;* desperet *V630; P9629; E97*; *disperdat I83; Bcan4* **65** c aliquis *korr. aus* aliquid *P102* **67** d rem *SG670* | e iudicentur *I83* | f sententiam *P102* **68** g ullum *korr. aus* ullo *S105* | h ordinabiter *P9629* | i *interlinear* factum *VD38* **69** j *am Rande* Nota *V630*

56–58 Detractores…testimonio] Cf. Fel. I. pp. 2, Iul. 12. **60–62** nec…dispereat] Ben. I. 397. II. 381. Cf. Fel. I. pp. 2, Iul. 12. (Clem. 33. 42, Sixt. II. pp. 8, Marcellini 3, Iul. 5, 19). **67 66** Neque…sententia] Greg. M. ep. X, 29. (2,1060). Cf. Fel. I. pp. 2, Iul. 12. **68–69** nec…teneatur] Greg. M. ep. XIII, 45. (2, 1251). Cf. Fel. I. pp. 2, Iul. 12. **69 68** Absens…iudicetur] Ben. I. 311. 391. II. 360. 399. (1. Rom. Visig. Pauli rec. sent. V. 5.9).

---

56 quoque] *fehlt* AL$_2$; DG$_2$ **57** auctores] fautores AL$_2$ **58** vel…testimonio] *fehlt* AL$_2$ **60** nec] Similiter ne AL$_2$ | quispiam] quispiam nec RC$_1$ **61** accusationibus] accusationibus non 74T$_2$; AL$_3$; PG$_4$; DG$_3$ **69** vero] *fehlt* DG$_5$ **70** hoc…leges] leges hoc prohibent DG$_4$; DG$_5$

[H. 5] Accusatores[k] [l] autem eorum omni careant[m] suspicione[n], quia columnas suas dominus firmiter[o] stare voluit[p],

P9629: Ne absens iudicetur

non[q] [r] a[s] quibuslibet[t] agitari.

I83: Quot iudices episcopum iudicare debeant

S105: De iudicibus eligendis

Nullum namque eorum sententia[u] non[v] [w] [x] a[y] suo iudice dicta constringat, quia et leges saeculi id ipsum fieri praecipiunt.

V630: XII iudices quilibet episcopus accusatus si necesse fuerit eligat

Bcan4: VI Quot[z] iudices episcopum iudicare debeant

P9629: De iudicibus erigendis

BII13: qui iudices episcopum iudicare debeant

Duodecim[a] [b] enim iudices quilibet episcopus accusatus, si necesse fuerit, eligat, a quibus eius causa <Bcan4, f. 66r> iuste[c] iudicetur, nec prius <SG670, p. 141b>

---

74 k Accusator *O93; N442; I83; SG670; S105;* Accusatores *korr. aus* Accusator *Bcan4* | l Accusator autem *korr. aus* Accusator *O93;* Accusator *I83* | m careat *korr. aus careant N442; careat I83; SG670; S105;* careant *korr. aus* careat *Bcan4* **75** n suspicione *korr. aus* suspectione *BII13* | o firmiter *korr. aus* firmetur *S105* **76** p voluerat *korr. aus* voluerit *SG670;* voluerit *S105* **78** q nec *SG670* | r non a] nam *O93;* non a *fehlt V630* | s a *fehlt P9629* | t quibusdam *I83* **81** u sententiam *P102* | v non *fehlt V630* | w non a] nam *O93;* non a *korr. aus* non *P9629* | x non a sua iudice] a sua iudice non *E97* | y a *fehlt VD38; P102; BII13* **86** z Quod *korr. aus* Quod *Bcan4* **89** a *am Rande drei Punkte N442; am Rande* Nota *E97* | b Christi *N442; VD38; P102;* duodecim *korr. aus* duod *BII13* **91** c iuste *fehlt P102*

74–75 Accusatores…suspicione] Ben. I. 401. tit. Cf. Fel. I. pp. 12, Iul. 18, Fel. II. pp. 12. xii. 15. **75–78** quia…agitari] sec. conc. Par. a. 829. lib. I. c. 4. aut Ben. I. 315. Cf. Anacl. 20, Sixt. II. pp. 4, Iul. 18, Fel. IV. pp. ep. 1, Pelag. II. pp. ep. 3. **81–82** Nullum…constringat] Ben. III. 347 aut c. 37 Angilr. (c. 2 C. Th IV. 16). Cf. Fab. 29, Euseb. 17. Iul. 18, Sixt. III. pp. ep. **89 88** Duodecim…iudices] 12. conc. Carth. (D.) aut Ben. II. 307. Cf. Anacl. 15.

---

74 Accusatores…careant] Accusator ... careat RC_1 | eorum] episcoporum DG_4 **75** suas…dominus] Dominus suas CT_1; ID_1 **81** namque…eorum] episcoporum AL_4 **81–82** non…iudice] a suo iudice non ID_1; DG_4 **89** Duodecim…iudices] Iudices duodecim DG_4 | enim] *fehlt* $74T_3$; AL_5; $3L_4$; DG_5 **91** iuste] *fehlt* $3L_4$; DG_5

audiatur <BII13, f. 66ra> aut excommunicetur[d] [e] vel[f] iudicetur, quam ipsi per[g] se[h] eligantur et

P102: De vocatione

regulariter vocatus[i] ad suorum primo conventum[j] episcoporum per eos eius causa iuste audiatur et rationabiliter discernatur[k].

P9629: De iudicis episcoporum

Bcan4: VII

P102; BII13: VI Ut post examinationem accusati episcopi legitimam finis eius causae ad sedem apostolicam deferatur

[H. 6] Finis vero eius[l] causae ad sedem apostolicam deferatur, ut ibidem terminetur. Nec antea finiatur[m], sicut ab apostolis vel successoribus eorum <VD38, f. 71va> olim statutum est, quam eius auctoritate fulciatur[n]. Ad[o] eam[p] quoque ab omnibus, maxime tamen ab oppressis, <N442, f. 37ra> appellandum est et concurrendum quasi ad matrem, ut eius uberibus nutriantur,

BII13: De septuaginta duobus

auctoritate <I83, f. 79ra> defendantur[q] <P9629, f. 12v> et a suis oppressioni[bus <V630, f. 38rb> releventur,

BII13: De detractoribus episcoporum

quia non potest nec debet mater oblivisci filium suum.

92 d excommunicetur vel iudicetur *korr. aus* excommunicetur *P102* | e excommunicetur vel iudicetur, quam ipsi per se eligantur] excommunicetur quam ipsi per se eligantur *korr. aus* excommunicetur *S105* | f vel iudicetur *fehlt SG670; S105* **93** g per se *fehlt V630* | h sese *korr. aus* se *SG670* **95** i vocatur *P9629;* vocatos *E97* | j conventu *I83; Bcan4; P102* **97** k discernatur *korr. aus* discernantur *P9629* **102** l eius *fehlt BII13* **103** m finietur *I83* **106** n *am Rande* firmetur *VD38* | o *am Rande* Nota *E97* | p ea *O93; P9629* **111** q defendantur *korr. aus* defendatur *SG670;* defendatur *P102*

115–116 quia … suum] Ies. XLIX. 15.

92–93 vel … iudicetur] *fehlt* RC_1; PG_5 **95** vocatus] vocato DG_4 primo … conventum] conventum primo DG_5 **102** eius … causae] causae eius DG_4 **103** deferatur] deferantur $3L_4$ | terminetur] determinetur RC_1 **104–105** sicut … est] $74T_3$; AL_5; PG_5; $3L_4$; DG_5 **106** eam … quoque] Romanam ecclesiam $74T_4$; AL_6; DG_6 **107** est] *fehlt* DG_6 **108–117** ut … episcoporum] quoniam BS_1

Iudicia enim] episcoporum maioresque eccl[esiae causae

BII13: Quod detractor episcopum accusare non possit

a[r] [s] sede apostolica et non ab alia, sicut apostoli et[t] sancti successores eorum cum alii]s[u] episcopis[v] statuerunt, sunt terminan[dae[w], quia, licet in alios[x] <SG670, p. 142a> transferatur[y] episcopos, beato tamen apostolo Petro dictum est:] Quaecumque[z] ligaveris super terram[a], erunt[b] [c] ligata et[d] [in caelis, et quaecumque[e] solveris super terram, eru]nt soluta et in caelis, et reliqua.

<S105, f. 56v> Privilegia, quae soli[f] huic sanctae sedi[g] concessa sunt et [in[h] constitutis apostolorum eoru]mque[i] successorum[j] aliis quamplurimis <BII13, f. 66rb> cum eis concinnantibus[k] habentur inserta[l].

P9629; S105: De canonibus apostolorum

N442: Mentio canonum apostolorum

---

120 r a *fehlt O93; VD38* | s a sede apostolica] ad sedem apostolicam *SG670; S105* | t et sancti successores eorum cum aliis episcopis statuerunt, sunt terminandae] apostoli et sancti successores eorum cum aliis episcopis statuerunt sunt terminanda *korr. aus et minanda V630* **121** u aliis episcopis] apīs *SG670;* apostolis *korr. aus apīs S105* | v episcopis *fehlt E97* **122** w terminandae *korr. aus* minandae *O93* | x alios] alios id *korr. aus* alios *SG670* **123** y transferatur *korr. aus* transferator *V630* **124** z Quodcumque *P9629* **125** a terram, erunt ligata et in caelis, et quaecumque solveris super terram] terram erunt ligata in caelis et quaecumque solveris super terram *korr. aus* terram *SG670* | b erunt *korr. zu erit VD38* | c erunt ligata et in cęlis et quęcunque solveris super terram erunt *korr. aus* erunt *E97* | d et *fehlt SG670* **126** e quodcumque *S105* **128** f soli *korr. aus* sola *P9629* (*zuvor* sola huic *korr. aus* sola) **129** g sedi *korr. aus* sedis *P102* | h hi *S105* **130** i que *VD38* | j successorum] successorum et *P102* **131** k *am Rande* consentientibus *VD38* | l *interlinear* iniuncta *VD38*

117–122 Iudicia…terminandae] sec. Innoc. I. ep. ad Vict. Rothom. c. 3. (H. no. 7.) aut Ben. II. 381. III. 109. Cf. Anacl. 17, 34. Gai. 7. Marcelli 2. Iul. 5. Vigil. 7. Pelag. II. pp. ep. 1. **124–127** Quaecumque…caelis] Matth. XVI. 19.

117–118 ecclesiae…causae] causę ęcclesie BS_1 **120** a…apostolica] ab ea BS_1 **120–122** sicut…statuerunt] *fehlt* $74T_4$; AL_6; BS_1 **125–127** super…caelis] *fehlt* BS_1

Sexaginta[m] enim apostoli sententias praefixerunt[n] [o] cum aliis quamplurimis episcopis et servandas[p] censuerunt[q] [r].

Bcan4: VIII

P102; BII13: VII Quod peccatum sit occulta alieni cordis temere iudicare

[H. 7] De[s] occultis enim cordis alieni temere[t] iudicare peccatum est, et[u] eum, cuius non[v] videntur[w] opera nisi[x] bona[y], iniquum est ex[z] suspicione <E97, f. 41ra> repraehendere, cum eorum, quae hominibus sunt incognita, solus[a] deus iudex sit. Ipse[b] vero[c] novit[d] abscondita cordis et non alius.

Iniusta[e] enim iudicia ab omnibus[f] cavenda <VD38, f. 71vb> sunt, maxime tamen <I83, f. 79rb> a servis dei[g]. Servum[h] autem dei[i] non oportet litigare[j] nec[k] quemquam damnare.

Bcan4: VIIII

P102; BII13: VIII Quod episcopi a plebibus[l] et clero et domini a servis ferendi[m] sunt[n]

[H. 8] Episcopi namque a[o] plebibus[p] <SG670, p. 142b>

---

134 m LXXta *I83;* LXXa, *interlinear* vel XII *SG670;* LXX *Bcan4;* LXXa *S105;* lex *P102;* Sexaginta *fehlt*, *am Rande* i. LXX i. LXā *BII13* | n *interlinear* firmaverunt *VD38* | o profixerunt *P9629* **135** p servanda *V630; P9629; I83; VD38; P102; BII13; S105;* servanda *korr. aus servan SG670* **136** q *interlinear* statuerunt *VD38* | r censuerunt *korr. aus* consuerunt *Bcan4;* consuerunt *S105* **140** s *am Rande* Nota *V630; am Rande drei Punkte N442* | t *am Rande* presumtione *VD38* **141** u et *fehlt VD38; P102; BII13* | v non *korr. aus* no *P102* | w videntur *korr. aus* videtur *VD38* **142** x si *I83; Bcan4* | y bona] bona sint *korr. aus* bona *P9629;* bona sint *I83; Bcan4; S105;* bona *korr. aus* bona sint *SG670* | z ut *P102* **144** a salus *S105* | b Ipse *korr. aus* Ipsi *P9629* | c enim *I83* | d novit] novit solus *korr. aus* novit *P9629;* novit solus *I83; SG670; Bcan4; S105* **146** e *am Rande* N *SG670* | f ominibus *BII13* **148** g domini *N442* | h Servus *VD38* | i domini *E97* | j *am Rande* contendere rixari *VD38* | k nec quemquam] nequaquam *S105* **151** l plebis *P102* **152** m feriendi *BII13* | n sint *korr. aus* sunt *BII13* **153** o e *SG670* | p plebimus *I83*

140–144 De…sit] Prosp. Aquit. s. 21. Cf. Sixt. II. pp. 7, Euseb. 10, Ioann. I. pp. ep. 1. **144–145** Ipse…cordis] Ps. XLIII. 22. **148 146** Servum…litigare] II Timoth. 11.24. **153–157** Episcopi…religionis] Prosp. Aquit. s. 34. Cf. Pelag. II. p. ep. 3.

---

134 Sexaginta] Quinquaginta PG_6 | enim] *fehlt* IP_2; DG_7 | apostoli…sententias] sententias apostoli DG_7 | praefixerunt] prescripserunt DG_7 **135** servandas] servandas esse DG_7

et clero[q] [r] et[s] domini[t] a servis ferendi sunt, ut sub exercitatione tolerantiae[u] sustineantur[v] temporalia, sperentur aeterna. Auget enim merita[w] virtutis, quod propositum non violat religionis.

Bcan4: X

P102; BII13: VIIII Ut episcopi satagant succurrere[x] oppressis et liberare eos de manu persequentium

[H. 9] Satagendum[y] vobis[z] est, ne aliquis fratrum vestrorum[a] graviter laceretur vel pereat. Succurrere ergo vos oportet oppressis et liberare eos de manu persequentium, ut cum beato Iob dicatis: Benedictio perituri super me veniebat, et cor viduae consolatus sum. Iustitia[b] indutus sum, et vestivi[c] me sicut vestimento[d] <BII13, f. 66va> et diademate[e] iudicio meo. Oculus[f] fui caeco, et pes claudo. Pater eram[g] pauperum et causam, quam nesciebam, diligentissime investigabam. Conterebam[h] molas iniqui et[i] de[j] dentibus eorum auferebam praedam, et reliqua. Vos[k] ergo, qui in speculo[l] a[m] domino estis positi, comprimere[n] et repellere eos summopere[o] debetis[p], qui fratribus insidias praeparant aut in eos seditiones

---

154 q celo *VD38;* clero et *korr. aus* clero *P102* | r clero et domini *korr. aus* clero *S105* | s ut *korr. aus* et *SG670* | t domini *korr. aus* dom *P102* **155** u *interlinear* patientię *VD38* | v sustineant *korr. aus* sustinentur *P9629;* sustineantur *korr. aus* sustineatur *SG670; S105* **156** w meritum *E97;* meritum *korr. aus* merita *P102* **159** x succurrere *korr. aus succurre P102* **161** y *interlinear* Studendum *VD38* | z vobis est] est vobis *V630; P9629; E97* **162** a nostrorum *I83; SG670; Bcan4; S105* **166** b Iustitia indutus sum *fehlt I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105* | c vestivit *V630; I83*; *P9629; I83; Bcan4; P102* **167** d vestimentum, *interlinear* o *SG670;* vestimentum *S105* | e *interlinear* corona *VD38* **168** f oculus *korr. aus* oculis *VD38* | g eram *korr. aus* eram claudo *VD38* **170** h Conterebam *korr. aus* Conte *V630* | i et de *korr. aus* et *SG670* | j de *fehlt V630; Bcan4; S105* **172** k *am Rande* z *V630* | l periculo *VD38; BII13;* specula *korr. aus* speculo *SG670;* specula *E97* | m a domino estis *korr. aus* estis a domino *P9629* **173** n comprimere et repellere eos summopere debetis] comprimere et repellere eos summopere debetis debetis *korr. aus* comprimere debetis *S105* | o *am Rande* summo studio *VD38* | p debeatis *VD38*

164–171 Benedictio…praedam] Iob. XXIX. 13-17. **172 170** Vos…positi] Coelest. I. ep. ad episc. per Vienn. pr. (H. no. 34). Cf. Clem. 56, Alex. 15, Ant. 8, Fab. 11, Fel. II. pp. 10.

<O93, f. 15ra> et scandala excitant[q]. Facile est[r] <SG670, p. 143a> enim verbo fallere <I83, f. 79va> hominem, non tamen deum. Ideo[s] [t] hos[u] repellere[v] et ab his vos cavere oportet, quatenus extincto[w] <VD38, f. 72ra> funditus[x] huiusmodi caligine[y] lucifer[z] eis[a] resplendeat et laetitia orietur[b], sanctissimi fratres. Data XII[c] Kal. Octobris Saturnino et Gallicano[d] vv. cc. conss.

O93, f. 15ra; V630, f. 38rb; N442, f. 37ra, I83, f. 79va; VD38, f. 72ra; SG670, p. 143; P9629, f. 12v; Bcan4, f. 66r; E97, f. 41ra; P102; BII13, f. 66va; S105, f. 56v

---

175 q nutriunt, *interlinear* vel excitant *E97* | r est enim *korr. aus* est *P9629* **177** s *interlinear* al. Ideo hos *Bcan4* | t Ideo] Id est *I83* | u hos] os hos *P9629* | v repellere *korr. aus* pellere *V630* **178** w extinctas *korr. aus* extincto *P9629;* extincta *korr. aus* extincto *N442;* extincta *I83; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105;* extincta *korr. aus exincta VD38* **179** x *am Rande* radicitus *VD38* | y *am Rande* erroris obscuritate *VD38* | z *am Rande* gratia dei *VD38* | a nos *N442* **180** b oriatur *N442; I83; VD38; SG670; Bcan4; E97; P102; BII13; S105; oriatur korr. aus orietur P9629* **181** c XI *O93;* XII *fehlt SG670; S105* | d callicano *VD38*

175–177 Facile…deum] Xysti Pyth. s. 176. Cf. Alex. 18, Ant. 8, Com. 6, Melc. 5. **177–180** Ideo…orietur] sec. conc. Later. 649. secr. II. (Mansi 10, 902). Cf. Ant. 8, Fel. II. pp. 10, ep. Fel. ad Greg. **181–182** Data… conss] Not. cons. desumt. ex c. 1. vit. Zeph. in libr. pontif.